

OPONENTSKÝ POSUDEK

Mgr. Petra Ponocná

Žijící oslava smrti. Día de Muertos v současné mexické společnosti.

Dizertační práce

UK FHS Katedra obecné antropologie

Praha 2019, ss. 241.

Stojí za zmínku, že se v posledních létech objevily v akademické sféře dvě práce, mimochodem obě vynikající, práce, které se vztahují k proslulému mexickému úkazu Día de Muertos. Tou první je dílo Terezy Kalkusové (romanistika, filologie) pod názvem *Mexický svátek Día de Muertos: vývoj a jeho percepce pohledem mexické identity*, směřující k literární vědě, k literární stránce či literárním ozvukům Día de Muertos, zatímco práce přítomná směřuje k etnologii, jsouc opřena o mimořádně, to velmi zdůrazňuji, vypracovaný terénní výzkum. Obě zmíněné práce, ta první diplomová, dizertace ta druhá poněkud sjednocuje „zájem“ o výraz percepce; není mi úplně jasné, co všechno to může v kontextu obou prací znamenat: akcent na uvolněnost, akcent na subjektivitu; v každém případě to však neznačí ohrožení věcnosti, zkušenosti a přesahy do obecnin, vyznačující nutně práci etnologickou, tedy PP, přinášející zasvěcený výklad a operující s příkladnou bibliografií na více tematických rovinách (Día de Muertos jako komplex, nazíratelný z mnoha perspektiv); mluvím o bibliografii a nemohu si odpustit zmínit autorkou přijatou inspiraci dílem mého newyorského přítele Claudia Lomnitze, s jehož dílem je masívně spjato zkoumání mexické identity; zmínil jsem percepci: u Kalkusové figuruje v titulu, u Ponocné figuruje v Abstraktu (práce se zabývá percepcemi svátku Día de Muertos).

Předmětem mého oponentského posudku je arcidílo PP, proč „arcidílo“: troufám si tvrdit, že nejpozoruhodnější na celé práci Petry Ponocné, je to co bych mohl nazvat či pojmenovat jako „zapuštěnost fieldworku“, která se mi zdá unikátní; jádrem je patrně fenomén výzkumných partnerů, ale tato unikátnost může být exponována různými způsoby. Připomeňme Prolog, který je původně součástí „terénního deníku“, v němž se vlastně Petra stává aktérem, a to v dialogu s jedním z výzkumných partnerů, s Ricardem. Vůbec se mi zdá, že bychom mohli PP pokládat za konstruktérku interaktivního fieldworku, jednu z více paralelních aktérů, a to na způsob, o němž kdysi snil Stephen A. Tyler, když mluvil o synoptických Evangelích. Ale pokračujme chvíli v připomenutích PP: na straně 11 se píše: žila jsem s místními a sdílela s nimi jejich životní styl. Mohl bych pokračovat, ale nemyslím, že je to nutné: postačí nahlédnout do dizertace, na stranu 102, 125, 128, tam všude a pochopitelně i jinde vstupuje autorka, abych tak řekl, do spoluvytváření textu se svými výzkumnými partnery. Impresivní je rovněž oddíl Diveke a Ricardo, jméno Diveke působí záhadně, ale sympaticky.

Potud pohled na zapuštěnost Petřina fieldworku. Připomeňme východiska PP, a to v trojím ohledu: autonomie antropologie smrti jako svébytné subdiscipliny, (post)modernistické teorie nacionalismu a identita. Nevím, do jaké míry lze přijmou „teoretická“ východiska; spíše bych mluvil o tematických rámcích. Výraz „identita“ se vrací, u Kalkusové a pochopitelně u Ponocné. Téma spíše problematičké, nacpané nekonečnou bibliografií a nekonečnými názory a s bezpečně neukončeným závěrem či alespoň designem.

Potud ojedinělé dílo Petry Ponocné, v němž lze možná najít zanedbatelné

a snadno opravitelné nedůslednosti. Jednoznačně doporučuji k obhajobě s návrhem prospěla.

Doc, Dr. František Vrhel,
Ústav etnologie FF UK

28. 01. 20.